

Шилко Сергій Олексійович,
*спеціаліст вищої категорії, старший викладач,
завідувач відділення професійної освіти
ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського НПУ ім. О. Довженка»*

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Сьогодні перед закладами професійної (професійно-технічної) освіти стоїть низка складних завдань, спрямованих на підготовку кваліфікованих робітників відповідно до потреб ринку праці. Конкурентність ринку праці як необхідна умова підготовки високопрофесійного фахівця передбачає формування методичної компетентності майстра виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Сучасний етап реформування національної освіти характеризується інноваційними змінами, спрямованими на модернізацію, системне впровадження в освітній процес сучасних педагогічних і виробничих технологій, створення ефективних моделей та механізмів підготовки висококваліфікованих кадрів.

Ключова роль у підготовці конкурентоспроможних робітників належить педагогам професійної освіти. Саме від майстра виробничого навчання, його методичної компетентності, що поєднує професійні вміння в певній галузі, технологічні знання з відповідного виробництва й майстерність педагогічної діяльності, залежить професійна підготовка учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Майстер виробничого навчання повинен бути готовим розробляти освітні й методичні матеріали, які б відповідали сучасному розвитку освіти й виробництва, упроваджувати високоефективні форми й методи навчання, новітні педагогічні технології. Формування компетенцій – зміна змісту, засобу, технологій, а зміна технологій – це зміна обставин, за яких знання й уміння формуються. Компетентність – це здатність діяти на основі отриманих знань.

Компетентність як інтегральна професійно-особистісна характеристика визначається «готовністю» і здатністю виконувати професійно-педагогічні функції відповідно до прийнятих у соціумі в цей момент норм і стандартів.

Майстер виробничого навчання відповідає за кінцевий результат усього педагогічного процесу при підготовці робітничих кадрів, тобто за переведення знань у практичні професійні вміння й навички (професійна підготовка).

Професійні компетенції включають теоретичні знання з конкретної професії, уміння й навички виконувати технологічні процеси, операції, прийоми, тому майстер виробничого навчання обов'язково повинен мати робітничу кваліфікацію відповідного рівня.

Важко підготувати професійно компетентного фахівця в умовах, коли майстер виробничого навчання сам не володіє новітніми технологіями, новою технікою. Також не менш важливим є організація педагогічного процесу з метою передачі знань, умінь учням, що і є змістом методологічної професійної компетенції.

Аналіз моделі професійної компетентності й умов, що стимулюють професійне зростання майбутнього майстра виробничого навчання, дають можливість більш цілісно вивчити процес удосконалення професійно-педагогічної майстерності, розглянути освітню ситуацію в різних аспектах і ракурсах, визначити цілі й завдання, відповідно до яких має відбуватися процес підготовки педагога, а самому ж майстру виробничого навчання – визначити власний рівень професійної компетентності, створити індивідуальну траєкторію професійного зростання, спрогнозувати програму самотворення, саморозвитку й самореалізації, оскільки професійна компетентність педагогічного працівника – це результат творчої професійної діяльності, інтегрований показник особистісно-діяльнісної сутності педагога.

У такий спосіб, формування професійної компетентності входить у загальний контекст формування особистості. Тому важливим аспектом розуміння компетентності є її оцінно-світоглядна спрямованість, що характеризує людину як суб'єкта спеціалізованої діяльності в системі суспільного розвитку праці. Тут ураховується здатність людини давати кваліфіковані судження, приймати адекватні й відповідні рішення в проблемних ситуаціях, планувати і виконувати дії, що приводять до раціонального й успішного досягнення поставлених цілей. Тому під компетентністю може розумітися стійка здатність виконувати певний вид діяльності, що включає такі аспекти, як-от: глибоке розуміння сутності виконуваних завдань і розв'язуваних проблем; гарне знання досвіду, що є в цій галузі, активне оволодіння його найкращими досягненнями; уміння обирати засоби і способи дії, адекватні конкретним обставинам місця й часу; почуття відповідальності за досягнуті результати; здатність учитися на помилках і вносити корективи в процес досягнення цілей. У межах цього підходу поєднується, зокрема, поняття «компетентність» і «готовність», що визначаються не як тотожні, а як зв'язок між внутрішнім потенціалом і реальним його втіленням.

Отже, професійна компетентність може розумітися як один зі структурних компонентів професійної готовності до конкретного виду діяльності.

Список використаної літератури

1. Життєва компетентність особистості: наук.-метод. посіб. / за ред. Л.В. Сохань, І.Г. Єрмакової [та ін.]. Київ: Богдана, 2003. 520 с.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: бібліотека освітньої політики / за заг. ред. О.В. Овчарук. Київ, 2004. 111 с.